

بررسی رابطه الگوهای ارتباطی ازدواج و میزان رضایتمندی زناشویی زوجین شاغل در دانشگاه اصفهان

دکتر مریم فاتحی زاده*، دکتر سید احمد احمدی**

چکیده:

هدف از اجرای پژوهش حاضر بررسی رابطه بین سه الگوی ارتباطی سازنده متقابل، توقع/کناره‌گیری و اجتنابی متقابل با رضایتمندی زناشویی در شهر اصفهان است. نمونه شامل ۴۰ زوج از کارکنان شاغل در دانشگاه اصفهان است. نمونه‌گیری به شیوه تصادفی ساده انجام گرفته است. ابزارهای به‌کار رفته عبارتند از: پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) و پرسشنامه رضایتمندی ENRICH. هر دو ابزار از روایی و پایایی بالایی برخوردارند. لیکن پرسشنامه‌ها به صورت زوجی توسط هر دو زوج کامل شد. یافته نشان می‌دهد که: بیشترین میزان همبستگی بین رابطه سازنده متقابل و رضایتمندی زناشویی در گروه زنان است. در همین گروه الگوی ارتباطی توقع/کناره‌گیری تقریباً رابطه‌ای با رضایتمندی زناشویی نشان نداد و بالاخره همبستگی بین رضایتمندی زناشویی و ارتباط اجتنابی متقابل منفی بدست آمد. نتایج بدست آمده در گروه مردان نیز کاملاً شبیه زنان است. در این گروه نیز بیشترین همبستگی، بین ارتباط سازنده متقابل و رضایتمندی زناشویی است. بین الگوی توقع/کناره‌گیری و رضایتمندی زناشویی رابطه نزدیک به صفر است و بالاخره بین رابطه الگوی اجتنابی متقابل و رضایتمندی زناشویی رابطه منفی وجود دارد.

کلید واژه‌ها: گونه‌شناسی ازدواج، الگوی ارتباطی زوجین، ارتباط سازنده متقابل، ارتباط اجتنابی متقابل، ارتباط توقع/کناره‌گیری، رضایتمندی زناشویی.

رابطه باورهای ارتباطی با احساسات مثبت نسبت به همسر*

محمود حیدری**، دکتر محمدعلی مظاهری***، دکتر حمیدرضا پورا اعتماد***

چکیده:

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه باورهای ارتباطی با احساسات مثبت نسبت به همسر با روش همبستگی اجرا شده است. نمونه پژوهش شامل ۱۲۱ زوج دانشجویی که حدود ۲ سال از عقد آنان گذشته است با روش نمونه‌گیری در دسترس در پژوهش شرکت داده شدند. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه احساسات مثبت (PFQ) و سیاهه باورهای ارتباطی (RBI) هستند که هر دو پرسشنامه به‌طور جداگانه توسط زنان و شوهران شرکت‌کننده در پژوهش پاسخ داده شد. اطلاعات جمع‌آوری شده با آزمون‌های آماری رگرسیون چند متغیره و t مستقل مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که A باور به تغییرناپذیری همسر $\Rightarrow$ پیش‌بینی کننده معتبر برای احساسات مثبت نسبت به همسر است. A کمال‌گرایی جنسی $\Rightarrow$ در مردان پیش‌بینی کننده معتبر برای احساسات مثبت به همسر هم در مردان و هم در زنان است. باورهای غیرمنطقی A تفاوت‌های جنسیتی $\Rightarrow$ در زنان پیش‌بینی کننده معتبر برای احساسات مثبت نسبت به همسر در زنان و مردان است و باور به A تخریب‌کنندگی مخالفت $\Rightarrow$ و A توقع ذهن‌خوانی $\Rightarrow$ در زنان پیش‌بینی کننده نگرش مثبت آنان نسبت به همسران‌شان است. نتایج همچنین نشان داد که باور به تخریب‌کنندگی مخالفت در زنان به‌طور معناداری بیشتر از مردان است.

کلید واژه‌ها: باورهای ارتباطی، احساسات مثبت، دانشجوی

* این پژوهش با اعتبارات مالی پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی انجام گرفته است.

** عضو هیئت علمی پژوهشکده خانواده و گروه روانشناسی دانشگاه شهید بهشتی A تهران، اوین، دانشگاه شهید بهشتی $\Rightarrow$

Email: m-heydari@sbu.ac.ir

*** استادیار پژوهشکده خانواده و گروه روانشناسی دانشگاه شهید بهشتی

مقایسه باورهای ارتباطی زنان مراجعه‌کننده به مراکز قضایی و زنان مایل به ادامه زندگی مشترک شهر تهران

دکتر نسترن ادیب راد*، دکتر اسماعیل مهدوی*، مجتبی ادیب راد**،
غلامرضا دهشیری***

چکیده:

این پژوهش با هدف مقایسه بین باورهای ارتباطی زنان مراجعه‌کننده به مراکز قضایی و زنان مایل به ادامه زندگی مشترک شهر تهران انجام گرفته است. ۵۰ زن مراجعه‌کننده به مراکز قضایی و ۵۰ زن مایل به ادامه زندگی مشترک به شیوه نمونه‌گیری غیراحتمالی در دسترس انتخاب شدند. میانگین سنی شرکت‌کنندگان ۳۶ و انحراف استاندارد سن آنها ۹/۶ است. هر دو گروه به سیاهه باورهای ارتباطی (IRB) و پرسشنامه ویژگی‌های شخصی پاسخ دادند. نتایج بدست آمده نشان داد که بین ویژگی‌های شخصی شرکت‌کنندگان اعم از آنهایی که در آستانه جدایی هستند و آنهایی که مایل به ادامه زندگی مشترک هستند رابطه معنی‌داری وجود ندارد. اما بین دو گروه از نظر نمره کل باورهای ارتباطی ($P < 0/008$ ، $t=2/71$) و خرده‌مقیاس باور به تخریب‌کنندگی مخالفت ($P < 0/001$ ، $t=3/37$) و باور به عدم تغییرپذیری همسر ($P < 0/002$ ، $t=3/14$) تفاوت معنی‌داری وجود دارد. سه فرضیه دیگر که مربوط به توقع ذهن‌خوانی، باور به کمال‌گرایی جنسی و باور به تفاوت جنسیتی است، تأیید نشد. نتایج بدست آمده تأییدکننده یافته‌های تحقیقات قبلی درباره نقش مهم باورهای ارتباطی در سازگاری زندگی زناشویی است.

کلیدواژه‌ها: باورهای ارتباطی، زن، ویژگی‌های شخصی، طلاق.

بررسی رابطه انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر اصفهان با ویژگی‌های خانوادگی آنان*

احمد عابدی**، دکتر حمیدرضا عریضی***

چکیده:

این پژوهش به بررسی رابطه بین انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر اصفهان با ویژگی‌های خانوادگی آنان می‌پردازد. هدف آن، تعیین رابطه و سهم نسبی هر یک از متغیرهای خانوادگی در تبیین انگیزش پیشرفت تحصیلی است. به همین منظور ۱۸۰ نفر آزمودنی به‌طور تصادفی از جامعه دانش‌آموزان دوره متوسطه آموزش و پرورش شهر اصفهان انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. نتایج بدست آمده حاکی از آن است که از بین عوامل خانوادگی مرتبط با انگیزش پیشرفت تحصیلی، انتظار والدین از موفقیت فرزندان ۰/۲۸، شیوه فرزندپروری مقتدرانه ۰/۲۶ و ساخت خانواده (مدرن‌های طبیعی در خانواده) ۰/۱۶ تبیین‌کننده انگیزش پیشرفت تحصیلی هستند.

کلید واژه‌ها: انگیزش پیشرفت تحصیلی، شیوه‌های فرزندپروری، ساخت خانواده، انتظار والدین از موفقیت فرزندان.

* این پژوهش با اعتبارات مالی آموزش و پرورش استان اصفهان انجام گرفته است.

Email: abedi@isfedu.org

** دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه اصفهان A اصفهان، خیابان هزار جریب، دانشگاه اصفهان

*** استادیار گروه روانشناسی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه اصفهان

تأثیر آموزش شیوه‌های مقابله‌ای در کاهش اضطراب والدین دارای کودکان اختلال رفتاری

دکتر پرویز شریفی درآمدی*، معصومه آقارشتی**

چکیده:

هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر آموزش شیوه‌های مقابله‌ای در کاهش اضطراب والدین دارای کودکان مبتلا به اختلال رفتاری است. جامعه آماری کلیه کودکان پیش‌دبستانی مبتلا به اختلال رفتاری شهرستان اصفهان و والدین آنها در سال تحصیلی ۸۱-۱۳۸۰ است. نمونه‌گیری به صورت تصادفی خوشه‌ای انجام شده است. برای اجرای تحقیق، از بین مهدکودک‌های شهر اصفهان ۲ مهدکودک به صورت تصادفی انتخاب شدند و با استفاده از پرسشنامه رفتاری کودکان پیش‌دبستانی، کودکان مبتلا به اختلال رفتاری مشخص، سپس آزمون اضطراب کتل برای والدین این کودکان اجرا شد. ۳۲ نفر والدین مضطرب به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. متغیر مستقل، آزمون والدین بر روی گروه آزمایش اعمال شد. پس از اتمام آموزش مجدداً از دو گروه آزمایش و گواه آزمون اضطراب کتل انجام گرفت. داده‌های حاصل از این پژوهش با روش تحلیل کواریانس و ضریب همبستگی پیرسون و به وسیله نرم‌افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد بین گروه تحت آموزش و گروه گواه بعد از آموزش تفاوت معنی‌داری ($p < 0/01$) وجود دارد. بین اضطراب والدین و سن آنها تفاوت معنی‌داری ($p < 0/01$) وجود ندارد.

کلید واژه‌ها: شیوه‌های مقابله‌ای، اضطراب والدین، اختلال رفتاری کودکان

* استادیار گروه روانشناسی دانشگاه علامه طباطبائی A تهران، خیابان کارگر جنوبی، چهار راه لشگر، جنب پمپ‌بنزین، دانشگاه علامه طباطبائی
Email: psharifi-d@yahoo.com

** کارشناس ارشد روانشناسی عمومی

مدیریت زمان در خانواده‌های طبقات متفاوت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

دکتر مرتضی منادی*

چکیده:

نتایج پژوهش‌های مختلف در مورد چگونگی وضع موجود خانواده‌ها بیانگر آن است که، تفاوت‌های زیادی بین آنها وجود دارد. از تفاوت‌های عمده در حوزه خانواده وجود زمان‌ها، فضاهای فرهنگی و فعالیت‌های مختلف خانواده است. به عبارت دیگر، مشغولیت‌های دائمی و روزمره خانواده غیر از کار روزانه بسیار مهم هستند. چون، هر نوع مشغولیت، فضای فرهنگی خاصی را همراه دارد که در چگونگی فضای فرهنگی حاکم بر خانواده تأثیر خواهد گذاشت. عوامل تفاوت‌زا شامل وضعیت اقتصادی، جایگاه والدین در جامعه و سرمایه‌های فرهنگی آنها می‌شود. در این پژوهش، با ۴۴ خانواده‌ای که در دو منطقه شمال و جنوب تهران به صورت تصادفی انتخاب شدند، مصاحبه انجام شد. نتایج بدست آمده از این پژوهش کیفی حاکی است که، از سویی گذران اوقات والدین با کار روزانه، متفاوت بوده و در ارتباط با وضعیت فرهنگی و اجتماعی آنها می‌باشد. از سوی دیگر، رابطه تنگاتنگی بین مطالعه، گفتگو، تماشای برنامه‌های بحث و میزگرد و کارشناسی تلویزیون مانند: برنامه‌های خانواده و بهداشتی وجود دارد. وضعیت اقتصادی خانواده‌ها در این پژوهش نقش مهمی نداشتند.

کلید واژه‌ها: مدیریت زمان، فضای فرهنگی، سرمایه‌های فرهنگی، روزمره‌گی، خانواده.

وضعیت حقوقی طفل متولد از لقاح مصنوعی

محمد روشن*

چکیده:

این مقاله به بررسی فقهی و حقوقی ابعاد مختلف تلقیح مصنوعی خارج از رحم با اسپرم شوهر و اجنبی می‌پردازد. تلقیح مصنوعی با نطفه شوهر، امروزه مشکل حقوقی و شرعی ندارد و از لحاظ نسب، آثار و تبعات متفرع بر آن، مشکلی ایجاد نمی‌کند. بچه‌ای که این‌گونه متولد می‌شود، متعلق به زن و شوهر است و همه آثار مربوط به نسب صحیح و مشروع را در بر می‌گیرد. عمل مزبور علی‌الاصول فاقد جنبه کیفری و ماهیت جرم و حرمت شرعی است مگر اینکه در طریق اعمال این روش، عمل حرام و یا احیاناً جرم صورت گیرد که فقط همان عمل، جرم یا حرام است و تأثیری در صحت عمل ندارد. فقهای بسیاری اصل تلقیح را عملی جایز دانسته و برای نزدیکی قائل به موضوعیت برای مشروعیت طفل نمی‌باشند. بین حقوق‌دانان نیز نظر مخالفی مشاهده نمی‌شود. با توجه به قانون نحوه اهدای جنین به زوجین نابارور،^(۱) جنین‌های حاصله از تلقیح خارج از رحم زوج‌های قانونی و شرعی پس از طی تشریفات مندرج در آن قابل انتقال به رحم زنانی است که پس از ازدواج و انجام معاینات پزشکی ناباروری آنها مسلم شده است. لیکن چنانچه صرفاً از اسپرم مرد اجنبی استفاده شود قانون‌گذار در این خصوص ساکت است. از این رو به استناد اصل ۱۶۷ قانون اساسی بایستی به فتاوی معتبر و آرای فقها مراجعه کرد. مضافاً آنکه در ماده ۱۱۶۷ قانون مدنی زنا استثناء شده است، با توجه به اصل تعمیم به قدر متیقن و تفسیر مضیق نمی‌توان موارد A.I.D را استثناء نمود. پس باید گفت نسب طفل متولد از A.I.D قانونی است.

کلید واژه‌ها: تلقیح مصنوعی، رحم، جنین، تخمک، اسپرم.

* حقوق‌دان، استادیار پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی، A. تهران، اوین، دانشگاه شهید بهشتی، پژوهشکده خانواده

Baby's legal status born from artificial insemination

Roshan, M. Ph.D. *

Artificial insemination means inducing pregnancy in a woman through special medical procedures without her having sexual intercourse. In this paper, the legal and religious jurisprudence issues of different aspects of artificial insemination out of uterus with a stranger's or husband's sperm are considered within the Islamic jurisprudence. According to the present law, artificial insemination with the husband's sperm is considered to be a legal act. Consequently, a baby born through this method belongs to the wife and husband and is considered to be completely legitimate. Artificial insemination, in principle, does not possess the nature of a crime or religious prohibition unless an illegal action or a crime is committed through the process. In that case, only that specific action is considered illegal or crime and it has no effect on merit of the act itself. Many jurists have approved of artificial insemination and confirm the legitimacy of the baby. Experts in the legal system do not present any opposing view either.

With regard to the law granting the fetus to a barren couple⁽¹⁾, the fetuses resulting from insemination out of uterus of legal couples, can be transferred to the uterus of a woman whose barrenness after marriage is verified through medical examination. But in the case of using stranger sperm, the legislator is silent. Therefore, by virtue of article 167 of constitutional law, it must be referred to valid religious injunction and the jurists' judgment. Given that in the article 167 of civil code, considers adultery as the only case of exception, and given the principles of generalization and narrow interpretation, one can conclude that the cases of artificial insemination with donor's sperms (AID) may not be considered a case of exception, and therefore, a baby's descent from AID need to be considered legal.

Keywords: baby, legal status, artificial insemination.

---

*Assistant professor, Family Research Institute Shahid Beheshti University.

Email: m-roshan@sbu.ac.ir.

¹ Published in official newspaper no. 17033 on 29/5/1382.

Time management in families of different cultural and Socio-economic status

Monadi, M. Ph.D.*

Research indicates that families function in different ways. Among significant variations in families are the nature of individual and family time blocks, cultural spaces and family activities. In other words, non work family routines, activities, and entertainments are highly important. Each individual family activity creates a cultural atmosphere which helps define the overall cultural climate of the family. The contributing factors to variations in family climate are family's economic situation, social status, and cultural inheritance.

In the present investigation, 44 families were randomly selected and interviewed from the Northern and Southern districts in the city of Tehran. Results obtained from our qualitative analysis indicated that families spend their times differently and family routines do in fact vary in families of different socio-cultural background. The economic factor however, was not shown to be a significant contributing factor in observed variations in this sample. A high degree of correlation was found among the factors of study time, family conversations, and watching of television shows which include discussions on family health and education.

Keywords: time management, cultural space, socio-economic class.

---

*Assistant Professor, Azahra University.

Email: mmonadi@azzahra.ac.ir

The effectiveness of coping skill training on reducing the anxiety of parents having children with behavior disorders

Sharifi Daramadi, P. Ph.D. *

The purpose of this study was to investigate the effect of teaching coping skills on reducing the anxiety of parents of children with behavior disorders. The statistical population of the study was parents of behaviorally disordered children in the city of Isfahan. Two kindergardens were randomly selected from this population. Children with behavior disorders were identified through the administration of Preschool Behavior Check List (PBCL). Cattle Anxiety Scale was administered to the parents. A sum of 32 anxious parents were randomly selected and allocoted to the experimental and control groups. During the intervention phase, the experimental group, received the coping skills training. Upon the completion of the training, the Cattle Anxiety Scale was administered as a post-test to both group of parents. Data obtained from this study was analyzed using the Covariance and Pearson Correlation procedures. The results showed that there is a significant difference between the experimental and control groups after the training ($P<0.01$). No significant correlation was shown between the age and parental anxiety ($P\leq 1$).

Keywords: coping skill training, anxiety of parents, children behavior disorders.

---

*Assistant Professor, Allameh Tabatabaie University.

Email: psharifi-d@yahoo.com

Investigation of the relationship between academic achievement motivation of Isfahan highschool students and their family characteristics*

Abedi, A. M.A., ** Oreizy, H.R. Ph D.***

The present research investigates the relationship between academic achievement motivation of Isfahan highschool students and their family characteristics. The aim of the study was to determine the relative contribution of each of several family variables in explaining academic achievement motivation in 180 participants who were randomly selected among the population of families of highschool students in the city of Isfahan. Results indicated that among the family factors related to academic achievement motivation, the most important factors were parent expectation of their children's success, authoritarian parental style, and family structure, each of which explaining %28, %26 and %16 of the variance respectively.

Keyword: academic achievement motivation, parental style, family structure.

---

* This research was supported by funds from the office of Education in Isfahan.

** Doctoral student in psychology, Isfahan University.
Assistant Professor, College of Education, Isfahan University.

Email: abedi@isfedu.org ***

The comparison of relationship beliefs in women who want to divorce and women who want to continue their marital life.

Adib Rod, N. Ph.D., Mahdavi, E. Ph.D.,* Adib Rod, M. M.S**,
Dehsheeri, G. M.S. ****

This study compares the relationship beliefs of women who are willing to divorce and those of women who want to continue their marital life. The investigation was done using 100 subjects (50 in each of the two groups) who responded to the Relationship Beliefs Inventory (RBI). The results of this study showed that there was a significant difference between the total scores on RBI ($t = 2/71, p < 0.008$). There was also a significant difference between the two groups with regard to the specific relationship beliefs of “Partner Can not Change” and “Disagreement is Destructive” ($t = 3/14, P < 0.002$ & $t = 3/37, P < 0.001$, respectively). Support was not found for hypotheses predicting a significant difference in beliefs related to “Mindreading”, “Sexual Perfectionism”, and “Gender Differences”. Findings did not indicate a significant correlation between demographic characteristics of subjects and their relationship beliefs in marital life. The results support previous research findings on the important role of relationship beliefs in marital adjustment.

Keywords: relationship beliefs, characteristics, women, divorce.

---

*Assistant professor, Shahid Beheshti University.

** Legal consultant

***Testing and measurement specialist.

Email: N_adibrad@sbu.ac.ir

The association between the relationship beliefs and positive feeling to spouse

Heydari, M. M.A.* Mazaheri, M.A. Ph.D.* Pouretamad,HR. Ph.D.*

The aim of the current study was to identify possible links between relationship beliefs and positive feeling to spouse in a sample of consisted of 121 couples after 2 years of their engagement. The Possessives Feeling Questionnaire and the Relation Beliefs Inventory were conducted on couples, separately. Using several multivariate regression analyses and independent t tests, it was found that “partners can not changed”, was a valid predictive of positive feeling to spouse. The “sexual perfectionism” in men was a valuable predictive for positive feeling to spouse in both males and females. In females, irrational beliefs on “the sexes are different” was valid for predicting positive feeling to spouse on both genders. Positive feeling to spouse, in females, could also be predicted by “mind reading is expected” and “disagreement is destructive”. The mean score of “disagreement is destructive” on females was significantly higher than males.

Keywords: Relationship beliefs, positive feeling, spouse.

---

*Assistant professor, Family Research Institute Shahid Beheshti University.

Abstracts

The relationship between marital satisfaction and communication patterns of couples in Isfahan university

Fatehizadeh, M. Ph.D.* & Ahmadi, A. Ph.D.**

This is a correlational study which investigates the relationship between marital satisfaction and each of the three types of couple communication patterns i.e. mutual constructive communication, demand/withdrawal communication, and mutual avoidance communication.

Statistical population includes all married cohabiting employees of Isfahan university. The sample consists of 40 couples who were selected randomly. The inventories used in this investigation are Communicative Patterns and ENRICH questionnaires. Both of these have high degrees of validity and reliability. Statistical analysis of data led to the following results: The highest rate of correlation exists between the mutual constructive communication pattern and marriage satisfaction among women. There was almost no relationship between the demand/ withdrawal pattern and marriage satisfaction. Moreover, the correlation between marriage satisfaction and the mutual avoidance communication pattern was found to be negative. The results of this research among men was completely similar to those of women's group. Here too, the highest correlation existed between the mutual constructive communication pattern and marriage satisfaction. The relationship between marriage satisfaction and the pattern of demand/ withdrawal was close to zero. Finally, the correlation between the pattern of mutual avoidance and marriage satisfaction was shown to be negative.

Keywords: communicative patterns of couples, mutual communication, marriage satisfaction.

---

* Assistant Professor, Isfahan University.

** Associate Professor, Isfahan University.